

YHTEISHAKUTIEDOTE 2022

HAKU PERUSOPETUKSEN JÄLKEISEEN KOULUTUKSEEN KEVÄÄLLÄ 2022

Yhteishaku perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen on 22.2. - 22.3.2022.

Lähes kaikkiin oppivelvollisille soveltuviin koulutuksiin voi tutustua ja hakea osoitteessa:
www.opintopolku.fi.

Samalla hakulomakkeella voi hakea seuraaviin koulutuksiin:

- lukio
- ammatillinen perustutkinto
- vaativan erityisen tuen perusteella järjestettävä ammatillinen koulutus
- tutkintoon valmentava koulutus (TUVA)
- työhön ja itsenäiseen elämään valmistavaan koulutus (TELMA)
- kansanopistojen oppivelvollisille suunnatut vapaan sivistystyön linjat (Opistovuosi oppivelvollisille -koulutukset)

Hakija voi merkitä hakemukseensa 1–7 hakutoivetta mieluisuusjärjestyksessä.

Hakutoivejärjestys on sitova, eikä sitä voi muuttaa enää hakuajan päättymisen jälkeen. Hakija hyväksytään ylimmälle hakutoiveelle, johon hänen pisteensä riittävät, ja alemmat hakutoiveet peruuntuvat. Ylemmän hakutoiveen opiskelupaikan vastaanottamatta jättäminen ei muuta tilannetta.

Hakija ei ilmoita hakulomakkeella arvosanoja, koska oppilaitokset toimittavat päättötodistusten arvosanat suoraan opiskelijavalintarekisteriin.

Joillekin aloille tai lukiolinjoille haettaessa hakijan tulee täyttää lisätietolomake. Lomake täytetään yhteishaun hakemuksen lisäksi. Tieto mahdollisesta lisälomakkeesta löytyy oppilaitoksen nettisivuilta.

Joihinkin lukioihin haettaessa hakijan tulee täyttää ainevalintakortti. Lomake täytetään yhteishaun hakemuksen lisäksi. Tieto mahdollisesta ainevalintakortista löytyy oppilaitoksen nettisivuilta.

Opinto-ohjaajat ohjaavat ja neuvovat lisätietolomakkeiden ja ainevalintakorttien täyttämässä.

Urheilijoiden ammatillinen koulutus

Ammatilliseen koulutukseen haetaan yhteishaussa tai jatkuvassa haussa ja lisäksi on täytettävä lisätietolomake. Jatkuvien hakujen hakuajoista, hakumenettelyistä ja valintaperusteista päättävät koulutuksen järjestäjät.

Hakeminen harkinnanvaraisen valinnan kautta

Hakijalla voi olla jokin erityinen henkilökohtainen syy, jonka vuoksi hän hakee harkintaan perustuvassa valinnassa (oppimisvaikeudet, sosiaaliset syyt tai riittämätön tutkintokielen kielitaito). Kaikki perustelut ja todistukset on lähetettävä hakuajana kaikkiin niihin oppilaitoksiin, joihin hän hakee harkintaan perustuvan valinnan menettelyllä. Liitteiden mukana tulee lähettää hakemusnumero ja hakijan nimi.

Harkinnanvarainen valinta ammatillisessa koulutuksessa

Voit hakea kaikkiin ammatillisiin hakutoiveisiisi harkinnanvaraisen valinnan kautta. Se edellyttää, että sinulla on jokin erityinen syy, johon haluat vedota. Sinut voidaan valita harkinnanvaraisesti, jos

- sinulla on oppimisvaikeuksia
- sosiaaliset syyt edellyttävät sitä
- sinulta puuttuu koulutodistus (olet keskeyttänyt peruskoulun)
- haet ulkomaalaisella todistuksella
- kielitaitosi ei riitä tutkinnon suorittamiseen tai
- sinulla on yksilöllistetty oppimäärä sekä äidinkielessä että matematiikassa.

Jos oppilaitokset valitsevat opiskelijansa pelkän pääsy- tai soveltuvuuskokeen perusteella, ja sinulla on päättötodistus perusopetuksesta, et voi hakea harkinnanvaraisesti seuraaviin perustutkintoihin:

- taideteollisuusalan perustutkinto
- media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinto
- tanssialan perustutkinto
- musiikkialan perustutkinto
- sirkusalan perustutkinto
- lentokoneasennuksen perustutkinto
- liikunnanohjauksen perustutkinto
- sosiaali- ja terveysalan perustutkinnossa perustason ensihoidon osaamisala.

Näissä tapauksissa olet mukana **vain** harkintaan perustuvassa valinnassa:

- olet keskeyttänyt peruskoulun
- sinulla on ulkomailla suoritettu koulutus tai
- sinulla on yksilöllistetty oppimäärä sekä äidinkielessä että matematiikassa.

Harkinnanvarainen valinta lukioon

Sinut voidaan valita lukioon harkinnanvaraisen valinnan kautta vain siinä tapauksessa, että

- olet keskeyttänyt peruskoulun,
- sinulla on ulkomailla suoritettu koulutus, tai
- sinulla on yksilöllistetty oppimäärä sekä äidinkielessä että matematiikassa.

Muista syistä lukio ei käytä harkinnanvaraista valintaa.

Pääsy- tai soveltuvuuskokeet

Mikäli koulutuksen järjestäjä järjestää pääsy- tai soveltuvuuskokeen, kutsutaan kokeeseen kaikki hakukelpoiset hakijat. Hakija saa kutsun ylimpään saman valintaryhmän hakutoiveeseen. Valintaryhmällä tarkoitetaan koulutuksia, jotka käyttävät opiskelijavalinnassaan samaa pääsy- ja soveltuvuuskoetulosta (esim. matkailualan pt on valintaryhmä). Jos hakija ei osallistu kokeeseen, hän ei voi tulla hyväksytyksi kyseiseen koulutukseen.

Seuraavissa tutkinnoissa kokeeseen osallistumattomuus tai 0 pistettä aiheuttaa hylkäämisen:

- sosiaali- ja terveysalan perustutkinto
- lääkealan perustutkinto
- hammastekniikan perustutkinto
- välinehuoltoalan perustutkinto
- kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto
- lentokoneasennuksen perustutkinto
- merenkulkualan perustutkinto
- turvallisuusalan perustutkinto.

Seuraaviin tutkintoihin huomioidaan **vain** koulutuksen järjestäjän oma koe:

- taideteollisuusalan pt
- media-alan ja kuvallisen ilmaisun pt
- tanssialan pt
- musiikkialan pt
- sirkusalan pt
- lentokoneasennuksen pt
- liikunnanohjauksen pt
- sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon perustason ensihoidon osaamisala.

Jos hakija ei osallistu em. tutkintojen kokeeseen tai hän saa kokeesta 0 pistettä, hän ei voi tulla hyväksytyksi koulutukseen.

Pääsy- ja soveltuvuuskokeissa henkilöllisyys täytyy todistaa kuvallisella, voimassa olevalla henkilöllisyystodistuksella. Mikäli sinulla ei ole sellaista, muista hankkia se ajoissa.

Yleiset pääsyvaatimukset

Yhteishaussa mukana olevaan koulutukseen on yleisenä pohjakoulutusvaatimuksena perusopetuksen oppimäärän suorittaminen.

Opiskelijaksi hakeutuvan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa henkilöä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin tai työssäoppimiseen silloin, kun opintoihin sisältyy alaikäisen turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia. Tämä edellyttää, ettei opintoihin liittyviä turvallisuusvaatimuksia voida täyttää ja sitä, ettei estettä voida kohtuullisin toimin esimerkiksi opiskelijahuollon ja opiskeluterveydenhuollon palveluilla, apuvälineillä tai muulla tuella poistaa.

Hakija ilmoittaa hakulomakkeella, onko hänellä terveydellisiä seikkoja, jotka voivat vaikuttaa valintaan. Jos hakija on vastannut ”kyllä”, koulutuksen järjestäjä voi pyytää opiskelijaksi hyväksytyltä tarkempia tietoja arvioidakseen pystyykö hakija suoriutumaan opinnoista ja työtehtävistä.

Terveydentilavaatimuksia on seuraavissa perustutkinnoissa tai osaamisaloissa (ns. SORA-tutkinnot):

- hammastekniikan perustutkinto
- kaivostyön osaamisala (kaivosalan perustutkinto)
- kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto
- kuljetuspalvelujen osaamisala ja lentoasemapalvelujen osaamisala (logistiikan perustutkinto)
- lentokoneasennuksen perustutkinto
- liikunnanohjauksen perustutkinto
- lääkealan perustutkinto
- maanrakennuskoneenkuljetuksen osaamisala (rakennusalan perustutkinto)
- merenkulkualan perustutkinto
- metsäkoneenkuljetuksen osaamisala (metsäalan perustutkinto)
- sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinto
- turvallisuusalan perustutkinto.

[Lisätietoja terveydentilavaatimuksista](#)

Koulun opinto-ohjaaja ja terveydenhoitaja auttavat selvittämään ammatinvalintaan liittyviä terveydellisiä näkökohtia.

HAKUOHJEITA

Hakuaika päättyy viimeisenä hakupäivänä 22.3.2022 klo 15.00.

Koko maan koulutustarjonta, valintaperusteet, hakulomake ja hakemiseen liittyvät ohjeet löytyvät osoitteesta www.opintopolku.fi.

Nettihaussa järjestelmä tarkistaa, että kaikki tarvittavat tiedot on syötetty, ja antaa hakijalle tarvittaessa ohjausta lomakkeen jokaisessa kohdassa.

Hakemuksen täyttäminen

Hakija täyttää hakemuksen netissä omilla yhteystiedoillaan. On tärkeää, että hakija ilmoittaa sähköpostikentässä oman sähköpostiosoitteensa, koska hän saa siihen kuittauksen hakemuksen perillemenosta. **Hakijan sähköpostiosoitteen tulee olla sellainen, joka on voimassa elokuun loppuun asti.**

On hyvä täyttää lisäksi huoltajan sähköpostiosoite, koska kuittaus lähtee myös huoltajan sähköpostiosoitteeseen. Hakulomakkeelle on mahdollista lisätä kahden huoltajan yhteystiedot.

Huoltajan kuuleminen

Huoltajaa tulee kuulla nuoren hakeutuessa koulutukseen. Peruskoulut voivat järjestää huoltajan kuulemisen päättämällään tavalla. Huoltajan kuuleminen voidaan toteuttaa esimerkiksi lähettämällä oppilaan hakemuksen tuloste vanhemmille allekirjoitettavaksi, jolla kuitataan hakutoiveet nähdyksi.

Peruskoulun opinto-ohjaajalla on mahdollisuus nähdä ja tarkistaa hakijan hakutoiveet opiskelijavalintarekisteristä. Tarvittaessa opinto-ohjaaja voi kertoa hakijan hakutoiveet vanhemmille, jos he niitä tiedustelevat.

Hakulomakkeen tiedot tallennetaan yhteishaun hakijarekisteriin. Hakija voi tarkistaa rekisterissä olevat tiedot Opetushallituksesta (lisätietoja puh. 029 533 1010).

Lue lisää: [Huoltajan muistilista - Opintopolku](#)

Hakutoivemuutokset

Hakutoiveita ja hakutoivejärjestystä voi muuttaa vain hakuaikana. Jos hakija ilmoittaa hakemuksella sähköpostiosoitteensa, hän saa sähköpostiinsa vahvistusviestin hakemuksen perillemenosta. Viesti sisältää myös muokkauslinkin, jonka kautta hakija pääsee itse lisäämään ja poistamaan hakutoiveita tai vaihtamaan hakutoiveiden järjestystä.

Jos hakija on ilmoittanut hakemuksella huoltajansa sähköpostiosoitteen, vahvistusviesti tehdyistä hakutoivemuutoksista lähtee myös huoltajan sähköpostiin.

OPISKELIJAVALINTOJEN TULOKSET

Oppilaitokset ilmoittavat valintojen tulokset hakijoille aikaisintaan **16.6.2022**.

Opetushallitus lähettää kaikille sähköpostiosoitteensa ilmoittaneille sähköisen tuloskirjeen.

Opiskelupaikan vastaanottaminen

Hakijalle lähetetään sähköpostiin opiskelijavalinnan tulos. Hyväksytyt hakijat saavat lisäksi sähköpostissa linkin, jonka kautta tulee ottaa opiskelupaikka vastaan ja ilmoittautua läsnä olevaksi. Paikan vastaanottaminen linkin kautta ei vaadi vahvaa tunnistautumista.

Linkki lähtee hakijalle myös silloin, kun hänet on hyväksytty varasijalta. Oppilaitokset voivat lisäksi edellyttää, että hyväksytty hakija ilmoittaa paikan vastaanottamisesta oppilaitokseen (oppilaitoksen ohjeistamalla tavalla).

Opiskelijan tulee mahdollisimman pian tuloksen saatuaan ottaa opiskelupaikka vastaan, mutta viimeistään 30.6.2022.

Opetushallitus toimittaa lisäksi kirjepostina jälkiohjauskirjeet valitsematta jääneille hakijoille. Jälkiohjauskirjeet postitetaan aikaisintaan 16.6.2022.

Varasijat ovat voimassa 19.8.2022 asti.

JATKUVA HAKU

Mikäli oppilas jää yhteishaussa ilman jatko-opintopaikkaa, hänet ohjataan hakemaan jatkuvassa haussa.

Jatkuvassa haussa voi hakea

- ammatillisiin perustutkintoihin, ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin
- tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen (TUVA)
- yhteishaussa vapaiksi jääneille opiskelupaikoille, myös lukioiden ja kansanopistojen vapaille paikoille
- oppisopimuskoulutukseen

Jatkuva haku mahdollistaa opintoihin hakeutumisen joustavasti ympäri vuoden. Oppilaitokset päättävät jatkuvan haun koulutustarjonnasta, hakuajoista sekä hakumenettelystä. Tarkemmat tiedot löytyvät Opintopolku.fi-palvelusta koulutusten kuvauksista tai oppilaitosten omilta verkkosivuilta.

OPPIVELVOLLISUUDEN LAAJENTAMINEN

Nuoren, joka on oppivelvollinen, on hakeuduttava ennen perusopetuksen viimeisen vuosiluokan päättymistä toisen asteen koulutukseen, nivelvaiheen koulutukseen (TUVA) tai muuhun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvaan koulutukseen. Oppivelvollinen voi hakeutua koulutukseen yhteishaun tai jatkuvan haun kautta. Yhteishaku on perusopetuksen päättävän päähakuväylä.

Oppivelvollisuus päättyy, kun nuori täyttää 18 vuotta tai jos hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon (ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto).

Oppivelvollisuusuudistuksen myötä perusopetuksen jälkeinen koulutus on laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville maksutonta. Opiskelijalle maksuttomia ovat:

- opetus (nykyisinkin maksutonta)
- päivittäinen ruokailu (nykyisinkin maksutonta)
- opetuksessa tarvittavat oppikirjat ja muut materiaalit
- opetuksessa tarvittavat työvälineet, -asut ja -aineet
- lukion oppimäärän päätteeksi suoritettavan ylioppilastutkinnon suorittamiseksi edellytettävät 5 koetta sekä niiden osalta hylättyjen kokeiden uusiminen
- vähintään seitsemän kilometrin pituiset koulumatkat korvataan koulumatkatukilain mukaisesti
- joissakin erityistapauksissa myös majoitus- ja matkakustannukset (matka lähimpään oppilaitokseen yli 100 km).

Erityistä harrastuneisuutta painottavissa koulutuksissa tarvittavat henkilökohtaiset välineet, kuten soittimet ja urheiluvälineet, joita opiskelija käyttää myös muutoin kuin opetuksen yhteydessä, jäävät edelleen opiskelijan itsensä maksettaviksi (OVL 17 § 1 mom).

Uuden lain myötä jokaiselle peruskoulun päättävälle osoitetaan opiskelupaikka nivelvaiheen koulutuksessa (TUVA), jos oppivelvollinen ei muutoin saa opiskelupaikkaa.

Hyödyllisiä linkkejä:

[Kysymyksiä ja vastauksia oppivelvollisuudesta](#)
[Oppivelvollisuuden laajentaminen \(OPH:n sivu\)](#)

TUKIASIOISTA

Kelan vastaus kysymykseen:

"Mitä tukia toisen asteen (esim. lukion) aloittava opiskelija voi saada?"

Opintojen perusteella voi hakea opintotukea, joka sisältää opintorahan ja lainantakauksen. Todennäköisesti nuoresta maksetaan vielä lapsilisää. Opintorahaa ei ole mahdollista saada samaan aikaan lapsilisän kanssa. Jos kuitenkin haluaa mieluummin opintorahaa, lapsilisän voi lakkauttaa. Voit arvioida opintotuen määrän [laskurin](#) avulla. Syötä laskuriin iäksesi 17 vuotta, jos lapsilisä lakkautetaan.

Asumismenoihin voit hakea yleistä asumistukea. Tuki voidaan myöntää myös alaikäiselle, jos hänellä on omia tuloja. Opintotuki katsotaan riittäväksi tuloksi.

Oppivelvollisuuden laajentaminen vaikuttaa jonkin verran opiskelijoiden tukiin. Esimerkiksi oppimateriaalilisään ei ole oikeutta, kun opiskelija kuuluu maksuttoman koulutuksen piiriin. Myös koulumatkatukeen muutoksella on vaikutusta. Aiemmin mainittuja tukia (opintoraha, lainantakaus ja asumistuki) on edelleen mahdollista saada.

Jos tulot eivät riitä menoihin, on mahdollista hakea myös toimeentulotukea. Tässä yhteydessä Kela kuitenkin selvittää vanhempien mahdollisuuden huolehtia elatusvelvollisuudestaan.

[Lisätietoa opintotuesta](#)

Mikäli kaipaat lisätietoa tukiasioissa, kannattaa olla yhteydessä [Kelan asiakaspalveluun](#).

Tämän tiedotteen laatimiseen on hyödynnetty Opetushallituksen aiempien vuosien huoltajatiedotteita, Opetus- ja kulttuuriministeriön oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvää tiedotetta (2021) sekä osoitteesta [Opintopolku.fi](#) ja OKM:n Kysymyksiä ja vastauksia oppivelvollisuudesta -sivustolta löytyvää aineistoa.

Tekijät: Palokan yhtenäiskoulun opinto-ohjaajat lida Sarkavaara ja Susanna Borel.